

สัมภาษณ์พิเศษ

ก้าวสู่ปีที่ 50 ของมหาวิทยาลัยขอนแก่นกับพัฒนาการที่ภาคภูมิใจ ในการก้าวไปสู่มหาวิทยาลัยวิจัยชั้นนำระดับโลก 50th Anniversary of Khon Kean University toward World Class Research University

โดย กองบรรณาธิการวารสารอินฟอร์เมชัน
Editorial Board of Information Journal

นับเป็นโอกาสดีที่ รองศาสตราจารย์ ดร. กิตติชัย ไตรรัตนศิริชัย อธิการบดีมหาวิทยาลัยขอนแก่น เปิดโอกาสให้กองบรรณาธิการอินฟอร์เมชันสัมภาษณ์พิเศษ ในหัวข้อ “ก้าวสู่ปีที่ 50 ของมหาวิทยาลัยขอนแก่นกับพัฒนาการที่ภาคภูมิใจในการก้าวไปสู่มหาวิทยาลัยวิจัยชั้นนำระดับโลก” เนื่องในโอกาสที่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีอายุครบรอบ 50 ปี แห่งการสถาปนามหาวิทยาลัย ในปี 2557 นี้ และในโอกาสที่มหาวิทยาลัยได้ดำเนินพันธกิจ 50 ปีแห่งการอุทิศเพื่อสังคม ต่อไปนี้เป็นรายละเอียดการสนทนาโต้ตอบระหว่างท่านอธิการบดีและกองบรรณาธิการอินฟอร์เมชัน

กองบรรณาธิการ:- เรียนถามท่านอธิการบดีเกี่ยวกับพัฒนาการของมหาวิทยาลัยขอนแก่นในการก้าวสู่การเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยที่มีชื่อเสียงและความสำคัญของมหาวิทยาลัยวิจัยที่เป็นจุดมุ่งหมายสำคัญของมหาวิทยาลัยขอนแก่น

อธิการบดี:- ตั้งแต่ปี 2507 มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้ทำงานรับใช้สังคมมายาวนาน อดีตผู้บริหารมหาวิทยาลัยขอนแก่นหลายคน บุคลากรศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้ขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยมาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งที่ผ่านมาและในปัจจุบันมหาวิทยาลัยขอนแก่นมีภารกิจที่สำคัญๆ 4 ด้านด้วยกัน คือ ด้านการเรียนการสอน การวิจัย การผลิตบัณฑิต และการบริการวิชาการแก่สังคม

บทบาทด้านการวิจัย อาจารย์และบุคลากร มหาวิทยาลัยขอนแก่นหลายท่านได้ส่งสมประสงค์ และสร้างความโดดเด่นให้กับมหาวิทยาลัย ทำให้มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้รับการประเมินให้เป็นมหาวิทยาลัยวิจัยในลำดับต้นๆ ของประเทศไทย นับเป็นตัวชี้วัดคุณภาพที่ช่วยยกระดับมหาวิทยาลัย ซึ่งเมื่อเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติแล้ว มหาวิทยาลัยจะได้รับงบประมาณเพิ่มขึ้นจากสภามหาวิทยาลัยขอนแก่นด้วย เมื่อผมมาดำรงตำแหน่งอธิการบดีมหาวิทยาลัยขอนแก่น จึงมีนโยบายที่ชัดเจนในการส่งเสริมให้คณาจารย์และบุคลากรมหาวิทยาลัยขอนแก่นทุกระดับทำวิจัยเพื่อเพิ่มศักยภาพของตนเอง และยกระดับคณะ ศูนย์ สถาบัน สำนัก ซึ่งจะส่งผลต่อมหาวิทยาลัย ขอนแก่นให้เป็นที่ยอมรับมากขึ้น

จากนโยบายในการส่งเสริมการทำวิจัยของมหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ชัดเจนนี้ ได้กระตุ้นให้อาจารย์ และบุคลากรมหาวิทยาลัยตระหนักถึงความสำคัญของการวิจัย และเริ่มทำงานวิจัยมากขึ้น มีการประสานงานในเรื่องทุนการทำวิจัย การนำเสนอผลงาน การจดสิทธิบัตร ตลอดจนการจัดกิจกรรมวิชาการเพื่อให้บุคลากรสามารถผลิตผลงานวิจัยได้ จนกระทั่งเป็น 1 ใน 9 มหาวิทยาลัยแห่งการวิจัย ซึ่งจะยกระดับภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยวิจัยให้ไปสู่นานาชาติมากขึ้น

จากการทำงานในตำแหน่งอธิการบดี ผมได้รับรู้ว่าสังคมบริบทแวดล้อมได้ให้ความชื่นชมมหาวิทยาลัยขอนแก่นในหลายๆ ด้าน เพราะมหาวิทยาลัยขอนแก่นมุ่งเน้นให้มีการทำวิจัยเพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชนในพื้นที่ ด้วยการเอาโจทย์หรือปัญหาของพื้นที่หรือท้องถิ่นเป็นหลัก จากการที่ผมได้ไปพบปะกับกงสุลใหญ่สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนจีน ณ สถานกงสุลใหญ่สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนจีน ประจำจังหวัดขอนแก่น ท่านได้กล่าวชื่นชมมหาวิทยาลัยขอนแก่นในหลายๆ เรื่อง รวมถึงการเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยด้วย จึงกล้าพูดได้ว่า

มหาวิทยาลัยขอนแก่นเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยที่เน้นการวิจัยในพื้นที่และพัฒนาให้เป็นโจทย์วิจัยระดับสากล ซึ่งมหาวิทยาลัยมีงานวิจัยที่โดดเด่นในหลายๆ ด้านที่ล้วนมีโจทย์การวิจัยจากปัญหาในท้องถิ่น เช่น โรคพยาธิใบไม้ตับ โรคมะเร็งตับ โรคธาลัสซีเมีย และการวิจัยด้านการศึกษาที่คณะศึกษาศาสตร์ทำได้ดีกระทั่งได้รับรางวัล รวมทั้งการวิจัยด้านการเกษตรก็มีความโดดเด่นเช่นกัน

กองบรรณาธิการ:- ขอเรียนถามแผนงาน/กิจกรรมหรือกลยุทธ์ในการดำเนินงานด้านมหาวิทยาลัยวิจัยในอนาคต

อธิการบดี:- ด้านแผนกลยุทธ์ในการเป็นมหาวิทยาลัยวิจัย มองใน 2 ประเด็น ดังนี้ ประเด็นที่ 1 คือการสร้างคน ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนสร้างนักวิจัย สร้างสังคมนักวิจัย โดยให้อาสาสมัครทุกสาย ทุกระดับทำวิจัย จัดสรรงบประมาณ สร้างทีมที่เลี้ยงทำวิจัย และสนับสนุนการส่งรายงานการวิจัยตีพิมพ์เพื่อเผยแพร่ผลงาน อาทิ การทำวิจัยสถาบัน การส่งเสริมการทำ R2R การสนับสนุนการบอกรับฐานข้อมูลที่สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการทำวิจัยได้ อาทิ ฐานข้อมูล JCR ที่ให้ข้อมูลด้าน Impact factor รวมถึงการสนับสนุนวารสารที่ผลิตโดยมหาวิทยาลัยขอนแก่น ให้เข้าไปสู่ฐานข้อมูล SCOPUS เป็นต้น

ในกลุ่มสายอาจารย์ผู้สอน เน้นสร้างองค์ความรู้ในการทำวิจัย ด้วยการอบรมการทำวิจัย

เช่น การจัดคลินิกอบรมการเขียนบทความวิจัย เพื่อเผยแพร่ในวารสารนานาชาติ กำหนดสัดส่วนอาจารย์ที่ทำวิจัยเพิ่มมากขึ้น จากเดิมร้อยละ 20 เป็นร้อยละ 45 ทำให้ปัจจุบันมีจำนวนงานวิจัยเพิ่มขึ้นจากเดิม 200 โครงการ เพิ่มเป็น 1,000 โครงการ โดยมหาวิทยาลัยขอนแก่นได้ตั้งเป้าหมายต้องมีงานวิจัยเพิ่มขึ้น ร้อยละ 50 ภายในปี 2559

ส่วนกลุ่มบุคลากรสายสนับสนุนที่สามารถพัฒนางานประจำไปสู่งานวิจัย (R2R) มหาวิทยาลัยมีกลยุทธ์ที่ใช้คือ การสนับสนุนงบประมาณ การมีพี่เลี้ยงดูแลนักวิจัยหน้าใหม่ กำหนดหน่วยงานรับผิดชอบหลัก จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแสดงผลงาน การให้รางวัล จัดเวทีเผยแพร่ผลงานวิจัย เช่น โครงการ KKU Show & Share โครงการนักวิจัยรุ่นใหม่ เป็นต้น จากปีที่ผ่านมาพบว่าบุคลากรสายสนับสนุนสามารถสร้างนวัตกรรมหรือค้นพบผลงานวิจัยจากงานประจำที่ดีหลายๆ เรื่อง และสามารถนำมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานได้เป็นอย่างดี เช่น การพัฒนาระบบการจองรถบนเว็บ ระบบจองห้องประชุมออนไลน์ ระบบ E-Office เป็นต้น

ประเด็นที่ 2 คือ ปัจจัยสนับสนุนการทำวิจัย มหาวิทยาลัยได้จัดให้มีระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่มีประสิทธิภาพและครอบคลุมสามารถเชื่อมต่อระบบ Wi-fi เพิ่มมากขึ้น มีระบบสนับสนุนข้อมูลวิชาการระดับสากลซึ่งมีสำนักวิทย

บริการเป็นหน่วยงานหลักในการจัดหา ให้คำแนะนำ ให้ความรู้ด้านการสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลเฉพาะวิชา รวมถึงการใช้เครื่องมือที่เหมาะสมในการจัดทำผลงานและการอ้างอิง ซึ่งได้รับคำชื่นชมจากนักวิจัยว่าห้องสมุดเปลี่ยนไปในทางที่ดี

นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยยังให้ความสำคัญในการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ในการทำวิจัย เพื่อให้ นักวิจัยมีเครื่องมือในการทดลอง พร้อมทั้งประสานงานจัดหาทุนสนับสนุนการทำวิจัยแก่บุคลากรสายผู้สอนและสายสนับสนุน การประสานงานกับ สกอ. และ สกว. เพื่อขอรับทุนวิจัยภายนอกมหาวิทยาลัย ทำให้มีเครือข่ายในการทำวิจัยมากขึ้นด้วย

กองบรรณาธิการ:- จากบทสัมภาษณ์ข้างต้น จะเห็นได้ว่าห้องสมุดนั้นเป็นหน่วยงานสนับสนุน ซึ่งมีความสำคัญต่อการสนับสนุนมหาวิทยาลัยในการก้าวสู่การเป็นมหาวิทยาลัยวิจัย ขอให้ท่านให้แนวทางการดำเนินงานห้องสมุดเพื่อสนับสนุนมหาวิทยาลัยวิจัยด้วย

อธิการบดี:- ผมได้พูดในหลายวาระว่าห้องสมุดนั้นมีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นและมีแนวทางการดำเนินงานที่ส่งเสริมการตอบสนองนักวิจัยในการทำวิจัยในบริบทของตนได้ดีอยู่แล้ว พูดได้ว่า ณ

ขณะนี้ห้องสมุดมีการเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นทางด้านกายภาพ สถานที่ และการให้บริการต่างๆ ที่สอดคล้องกับบริบทของผู้รับบริการ ทำให้มีคนมาใช้บริการมากขึ้น

ดังนั้นสำนักวิทยบริการควรมีแนวทางสร้างกลยุทธ์ทำให้คนที่ไม่เคยมาใช้บริการห้องสมุดกลับมาใช้บริการ เพิ่มสื่อการเรียนรู้ให้หลากหลายรูปแบบและเหมาะสมกับกลุ่มผู้ใช้ที่มีหลายประเภท เช่น การพัฒนา Mobile application สำหรับนักศึกษา Gen Y หรือการใช้สื่อแบบดั้งเดิมแต่บริการเชิงรุกสำหรับกลุ่มอาจารย์อาวุโส เป็นต้น มีการบริการแก่ผู้ใช้ผ่านระบบทางไกล เช่น การให้บริการผ่านออนไลน์ (Online access) เป็นต้น

ในด้านการปรับปรุงสถานที่ของห้องสมุด ขอชื่นชมว่าปัจจุบันสำนักวิทยบริการทำได้ดีอยู่แล้ว และทางมหาวิทยาลัยจะให้ความดูแลในการปรับปรุงบริเวณลานโถงกลางอาคารห้องสมุดด้วย สำหรับด้านกายภาพ ซึ่งปัจจุบันมีปัญหาในด้านกลิ่นที่ไม่พึงประสงค์ มหาวิทยาลัยจะส่งทีมผู้เชี่ยวชาญฝ่ายต่างๆ ไปช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าว เช่น การใช้จุลินทรีย์ขจัดกลิ่นในบริเวณที่เป็นท่อน้ำทิ้ง การจัดสวนเพื่อพัฒนาเป็นห้องสมุดในสวน เพื่อนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เป็นต้น

ในด้านวิชาการไม่มีความกังวล เพราะสำนักวิทยบริการมีบุคลากรที่เข้มแข็งอยู่แล้ว มหาวิทยาลัยจะให้การสนับสนุนและดูแลด้านกายภาพ ตลอดจนโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อให้การใช้พื้นที่ที่สำนักวิทยบริการมีความเหมาะสมและปรับปรุงภาพลักษณ์ห้องสมุดให้ดูสวยงาม ทันสมัย เช่น ห้องสมุดคณะวิทยาการจัดการที่มีการปรับปรุงใหม่ หรือ ห้องสมุดคณะศึกษาศาสตร์ที่กำลังจะดำเนินการย้ายห้องสมุดใหม่แบบพลิกโฉม เนื่องจากการปรับปรุงอาคารทำให้มีความทันสมัยขึ้นซึ่งงบประมาณในการปรับปรุงจำนวนมาก

สำหรับสิ่งใหม่ที่กำลังจะเกิดขึ้น ที่สำนักวิทยบริการจะต้องวางแผนงานรองรับ คือ การเตรียมความพร้อมในการให้บริการห้องสมุดสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ซึ่งได้รับอนุมัติให้ก่อสร้างใกล้ๆ กับบริเวณอาคารศาลา 25 ปี ในปีงบประมาณ 2558 คาดว่าจะแล้วเสร็จในเวลา 2-3 ปี โดยเป็นศูนย์กลางขนาดใหญ่ของห้องสมุดสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ อาคารห้องสมุดหลังใหม่นี้จะสร้างในรูปแบบอาคารอารยสถาปัตย์ เพื่อให้เป็นแหล่งบริการสารสนเทศเฉพาะทางสำหรับคณะและหน่วยงานแวดล้อม เช่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ สถาบันกลุ่มน้ำ

โขง ตลอดจนคณะที่กำลังจะจัดตั้งใหม่ ได้แก่ คณะ การออกแบบ คณะเศรษฐศาสตร์ รวมทั้งวิทยาลัย นานาชาติ ซึ่งจะย้ายมาจากอาคารศูนย์สารสนเทศ และอาจจะแก้ปัญหาในส่วนของห้องสมุด สถาปัตยกรรมวิจัยและพัฒนา ที่เป็นห้องสมุดที่มีหนังสือ ตำรา สารสนเทศที่ดีมาก แต่ยังคงขาดการกำลัง

สำหรับความต้องการพัฒนาบุคลากรของ ห้องสมุดนั้น ในนามของอธิการบดี ผมสนับสนุน เต็มที่ โดยทางผู้บริหารสำนักวิทยบริการ สามารถ ประสานไปยังสถาบันพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นเพื่อสร้างหลักสูตรและจัด อบรมให้กับบุคลากร ซึ่งได้มอบนโยบายให้กับ สถาบันพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ในการเป็น หน่วยงานสนับสนุนการผลิตและพัฒนาบุคลากร ของมหาวิทยาลัยขอนแก่นต่อไป

กองบรรณาธิการ:- ประเด็นสุดท้ายของ คณะทำงานด้านวารสารวิชาการ อยากเรียนถาม แนวคิดของท่านเกี่ยวกับบทบาทของวารสาร วิชาการกับมหาวิทยาลัยวิจัย เพื่อเป็นแนวทางแก่ กองบรรณาธิการอินฟอร์เมชันและหน่วยงาน ภายใต้มหาวิทยาลัยขอนแก่นที่ผลิตวารสาร วิชาการด้วย

อธิการบดี:- มุมมองของผมที่มีต่อวารสารวิชาการ นับเป็นแหล่งรวบรวมองค์ความรู้ เป็นเวทีให้ บุคลากรทั้งสายอาจารย์ และสายสนับสนุนได้ เผยแพร่ผลงานวิจัยก่อนลงตีพิมพ์ในระดับ นานาชาติ เป็นแหล่งรวบรวมองค์ความรู้เพื่อการ อ้างอิง ที่สำคัญคือวารสารวิชาการควรมีเว็บไซต์ เพื่อเผยแพร่ความรู้ไปสู่สังคมออนไลน์ และ Search engine ต่างๆ เช่น Google เป็นต้น สามารถค้นหาข้อมูล บทความย่อบทความวิจัย ภาษาอังกฤษ (Abstract) เพื่อให้ชาวต่างชาติที่ ต้องการสามารถสืบค้นข้อมูลได้ ดังนั้นจึงอยากให้ หน่วยงานที่เป็นเจ้าของวารสารเห็นความสำคัญใน เรื่องนี้ โดยกองบรรณาธิการควรมุ่งเน้นคุณภาพ

เพื่อยกระดับวารสารไปสู่สากล ด้วยการใช้เกณฑ์ มาตรฐานของวารสารด้านต่างๆ มาใช้ในการจัดทำ วารสาร มีเว็บไซต์ของวารสารเพื่อความสะดวกใน การเข้าถึงและประชาสัมพันธ์ รวมถึงเพิ่มการ ตีพิมพ์บทความในรูปแบบภาษาอังกฤษให้มากขึ้น

กองบรรณาธิการ:- สุดท้ายนี้กองบรรณาธิการ วารสารอินฟอร์เมชัน ใคร่ขอขอบพระคุณท่าน อธิการบดีที่สละเวลาให้กองบรรณาธิการได้ สัมภาษณ์

จากบทสัมภาษณ์คงจะทำให้ผู้อ่านเห็น พัฒนาการของมหาวิทยาลัยขอนแก่นในวาระ ครบรอบ 50 ปีแห่งการสถาปนามหาวิทยาลัย โดยเฉพาอย่างยิ่งมุมมองของการเป็น มหาวิทยาลัยวิจัย และอีกประเด็นสำหรับการ ประยุกต์ใช้ในแวดวงห้องสมุดและแหล่งบริการ สารสนเทศ คือ บทบาทของห้องสมุดต่อการเป็น มหาวิทยาลัยวิจัย ซึ่งคงเป็นประโยชน์ต่อ ผู้ปฏิบัติงานด้านนี้ไม่มากนักน้อย สำหรับประเด็น สุดท้ายที่กองบรรณาธิการวารสารอินฟอร์เมชัน นำมาฝากสำหรับผู้ทำงานด้านการผลิตวารสาร

วิชาการ คือแนวคิดของท่านอธิการบดีที่มีประสบการณ์ด้านการผลิตวารสารวิชาการมาก่อน ท่านได้แนะนำแนวทางการทำให้วารสารไทยก้าวสู่ระดับสากลได้ไม่ยาก กองบรรณาธิการหวังว่าบทสัมภาษณ์นี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านไม่มากก็น้อย

Reference

Trairatanasirichai, K. (Jan 7, 2014). **Interview.** President of Khon Kaen University. Khon Kaen, Thailand. (In Thai).